

Mariusz Sorysz

Katedra Postępowania Cywilnego
Wydział Prawa i Administracji
Uniwersytet Jagielloński

KONTROLA CZYNNOŚCI DYSPOZYTYWNYCH W SPRAWACH Z ZAKRESU PRAWA PRACY I UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

Abstract

Supervision of dispositive activities in matters of labor law and social security

The Code of Civil Procedure is based, inter alia, on the principle of availability. This principle means that the parties to the proceedings are free to undertake procedural actions and revoke them. This entitlement is limited in judicial proceedings by the control of such action. These checks are taken by the court. The scope of this audit is broader with regard to the dysfunctional activities undertaken by the employee, the insured in matters of labor law and social security. It seems that it is too wide, especially with respect to appeals against judicial decisions. This review is doubtful as to the fact that the authority that issued the specific judgment has to assess the admissibility of the withdrawal of the appeal against such a ruling.

Słowa kluczowe: kontrola czynności dyspozytywnych, cofnięcie pozwu, słuszny interes pracownika i ubezpieczonego, ograniczenie swobody stron

Key words: controlling the availability, withdrawing the suit, the righteous interests of the employee and the insured, limiting the freedom of the parties

Konstytucja RP jest aktem prawnym, w którym zostały określone w szczególności zasady ustrojowe państwa oraz wolność, prawa i obowiązki człowieka i obywatela. Wskazana w tym akcie ochrona praw podmiotowych ma fundamentalne znaczenie z punktu widzenia ich adresatów.

Z uwagi na przedmiot tego opracowania pominięte zostały rozważania na temat pojęcia praw podmiotowych. Zagadnienie to należy do zakresu teorii prawa, w nauce nie ma powszechnej zgody, jak należy poprawnie określić prawo podmiotowe. Wspomnieć tu można, że w nauce występują poglądy podające w wątpliwość ich istnienie jako „realnego

bytu”, zwraca się uwagę, że są one sztuczną konstrukcją, pewną użyteczną formą myślenia¹. Również pojęcie ochrony praw podmiotowych nie jest jednoznaczne. Zwraca się uwagę, że ochrona to tyle, co „zabezpieczenie, opieka, osłona przed zniszczeniem, uszkodzeniem itp.”, a także „to, co ochrania, zabezpiecza, osłania”². W nauce tradycyjne pojęcie ochrony praw podmiotowych wiąże się z zespołem środków techniczno-prawnych służących bezpośrednio ochronie tych praw przed ich zagrożeniem i naruszeniem. Przybierają one formę roszczeń lub uprawnień, które nie mają charakteru roszczeń³. Na gruncie prawa prywatnego ochrona praw wynikających ze stosunków prywatnoprawnych realizowana jest przez prawo materialne i postępowanie cywilne.

Pewien tylko wycinek tej ochrony będzie przedmiotem tego opracowania. Rozważania tu podjęte będą dotyczyć wątpliwości pojawiających się na tle ustawowego ukształtowania kontroli przez organ procesowy czynności dyspozytywnych stron, które mają znaczenie z punktu widzenia ochrony praw podmiotowych chronionych konstytucją.

Konstytucja RP w przepisie art. 45 przyznaje każdemu prawo do sądu. Realizacja tego uprawnienia ma swój wyraz w zasadach, na których oparty jest Kodeks postępowania cywilnego. Jedną z tych zasad jest zasada dyspozycyjności, czyli rozporządzalności, której przeciwieństwem jest zasada oficjalności, to jest działania z urzędu. Zasady te w konsekwencji rozstrzygają, komu służy możliwość rozporządzania przedmiotem postępowania oraz środkami zaczepnymi i obronnymi. O zasadzie dyspozycyjności mówimy wówczas, gdy powyższe uprawnienie przysługuje podmiotowi, którego sfery prawnej one dotyczą. Jeżeli uprawnienie to przysługuje czynnikom oficjalnym – sądowi, prokuratorowi – mamy wówczas do czynienia z zasadą oficjalności⁴.

W nauce postępowania cywilnego rozróżnia się dyspozycyjność materialną i formalną. Pierwsza odnosi się do zakresu aktów obejmujących wszczęcie postępowania, granic poszukiwanej ochrony prawnej, zmiany żądania udzielenia ochrony prawnej, cofnięcia pozwu oraz czynności materialno-dyspozytywnych, takich jak zrzeczenie się roszczenia, uznanie powództwa i zawarcie ugody. Do dyspozycji formalnej zalicza się między innymi zgłoszenie zaprzeczeń, zarzutów, wniesienie środków zaskarżenia⁵.

Strona w postępowaniu cywilnym może podjąć czynności dyspozytywne w znaczeniu materialnym i formalnym. Uprawnienie to podlega jednak pewnym ustawowym ograniczeniom. Przepisy prawa nie przewidują ograniczenia możliwości dochodzenia przez stronę swoich praw przez sądem niezależnie od tego, czy są one zasadne, czy też nie. Ograniczenie takie pojawia się wówczas, gdy strona po wszczęciu postępowania sądowego chce zrezygnować z realizacji swojego uprawnienia.

¹ K. Opałek, *Prawo podmiotowe*, Warszawa 1957, s. 94; F. Longchamps, *Z rodowodu prawa podmiotowego*, Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Wrocławskiego 1961, VIII, s. 107; S. Grzybowski, *System prawa cywilnego*, t. I, *Część ogólna*, Wrocław–Warszawa–Kraków–Gdańsk 1974, s. 213.

² *Słownik języka polskiego*, W. Doroszewski (red.), t. V, Warszawa 1963, s. 610.

³ J. Ignatowicz, w: *System prawa cywilnego*, t. I, wyd. 2, S. Grzybowski (red.), Wrocław–Warszawa 1985, s. 857.

⁴ W. Broniewicz, A. Marciniak, I. Kunicki, *Postępowanie cywilne w zarysie*, Warszawa 2016, s. 71.

⁵ Tamże, s. 71.

Najpierw należy rozważyć, jak ograniczenie to kształtuje się w odniesieniu do czynności materialnoprawnych pracownika w sprawach z zakresu prawa pracy.

Cofnięcie pozwu jest oświadczeniem powoda o odwołaniu wytoczonego powództwa, a także o odwołaniu innego sposobu wszczęcia procesu. Oznacza ono rezygnację powoda z rozpoznania sprawy w danym procesie⁶. Skutecznie cofnięty pozew nie wywołuje skutków, jakie ustawa wiąże z wytoczeniem powództwa, zarówno materialnoprawnych, jak i procesowych⁷. Cofnięcie pozwu jest czynnością procesową powoda, która zgodnie z przepisem art. 203 kpc może być dokonana bez zezwolenia pozwanego aż do rozpoczęcia rozprawy, a jeżeli jest połączona ze zrzeczeniem się roszczenia – aż do wydania wyroku. Zgodnie z przepisem art. 332 § 2 kpc dopuszczalne jest cofnięcie pozwu aż do uprawomocnienia się orzeczenia. Konsekwencją skutecznego cofnięcia pozwu jest umorzenie postępowania w sprawie – art. 355 kpc. Oznacza to w konsekwencji, że strona, podejmując taką czynność, rezygnuje z uprzedniego dążenia do ochrony swojego prawa na drodze sądowej. Cofnięcie pozwu może nastąpić bez zrzeczenia się roszczenia lub może być połączone ze zrzeczeniem się roszczenia. Przyjmuje się, że zrzeczenie się roszczenia jest oświadczeniem powoda o rezygnacji z roszczenia procesowego⁸, stanowiącego przedmiot danego procesu⁹. Zrzeczenie się roszczenia, o którym jest mowa w przepisie art. 203 kpc, dotyczy roszczenia procesowego, niezależnie od sytuacji materialnoprawnej¹⁰. Oświadczenie powoda oznacza jego rezygnację z dotychczasowego żądania zbadania przez sąd zasadności żądania zgłoszonego w pozwie, a skierowanego przeciwko pozwanemu. Dalszą konsekwencją tego oświadczenia jest również to, że powód rezygnuje z możliwości ponownego wystąpienia na drogę sądową przeciwko pozwanemu z tym roszczeniem, opartym na okolicznościach faktycznych, uzasadniających to roszczenie¹¹. W doktrynie przyjmuje się, że cofnięcie pozwu i zrzeczenie

⁶ W. Broniewicz, *Postępowanie cywilne w zarysie*, Warszawa 2006, s. 198; Z. Resich, *System prawa procesowego cywilnego*, t. III, Z. Resich (red.), Wrocław–Warszawa–Kraków–Gdańsk–Łódź 1987, s. 30.

⁷ Postanowienie SN z 13 stycznia 2009 r., I PZ 35/2008, Lex Polonica, nr 2817884.

⁸ Pojęcie przedmiotu procesu w nauce nie jest jednoznaczne, było ono utożsamiane z koncepcją roszczenia materialnoprawnego, roszczenia procesowego będącego twierdzeniem o prawie oznaczonej treści przedstawionej sądowi w celu udzielenia ochrony prawnej (tak M. Waligórski, *Kumulacja roszczeń w procesie*, *Polski Proces Cywilny* 1937, 19–20, s. 545), roszczenia procesowego zwanego przez niego formalnym jest objęte twierdzeniem powoda, roszczeniem materialnoprawnym rozumianym jako każdy interes prawnomaterialny mogący być przedmiotem ochrony dzielonej na drodze procesu cywilnego (H. Trammer, *Następcza bezprzedmiotowość procesu cywilnego*, Kraków 1950, s. 12), żądaniem powoda zindywidualizowanym przytoczonymi okolicznościami faktycznymi, co wiąże się z żądaniem wszczęcia i przeprowadzenia procesu (W. Siedlecki, *Postępowanie cywilne – zarys wykładu*, Warszawa 1972, s. 8 i n.), roszczeniem procesowym jest twierdzenie powoda o istnieniu lub nieistnieniu określonej normy indywidualno-konkretnej, przedstawione sądowi w celu wiążącego ustalenia istnienia lub nieistnienia określonej normy (W. Broniewicz, *Postępowanie cywilne w zarysie*, s. 176).

⁹ W. Broniewicz, *Postępowanie cywilne w zarysie*, s. 198.

¹⁰ M. Malczyk, *Naruszenie słusznego interesu pracownika jako przesłanka niedopuszczalności cofnięcia pozwu*, *Studia z Zakresu Prawa Pracy i Polityki Społecznej* 2013, s. 629.

¹¹ Z. Resich, *System prawa procesowego cywilnego*, s. 31; uchwała 7 sędziów SN z 23 lutego 1970 r., III CZP 81/69, OSNCP 1970, nr 7–8, poz. 119.

się roszczenia mają odmienny charakter, cofnięcie pozwu jest czynnością procesową dyspozycyjną. Tego charakteru pozbawione jest zrzeczenie się roszczenia. Oświadczenie to nie wywołuje skutku procesowego w postaci umorzenia postępowania. Będzie miało natomiast znaczenie z punktu widzenia zasadności powództwa w wypadku ponownego wytoczenia powództwa przeciwko pozwanemu o to samo roszczenie przy zachowaniu tożsamości okoliczności faktycznych uzasadniających zgłoszone żądanie (pierwotne i następne). Oba wyżej wymienione oświadczenia podlegają kontroli organu procesowego przewidzianej w przepisie art. 203 § 4 kpc. Sąd jest związany cofnięciem pozwu, niemniej organ procesowy może podjąć kontrolę tej czynności dyspozycyjnej i uznać cofnięcie pozwu za niedopuszczalne, jeżeli w konkretnej sprawie podlegającej osądowi uzna, że czynność ta jest sprzeczna z prawem, zasadami współżycia społecznego albo czynność ta zmierza do obejścia prawa. Wydaje się, że zmiana wyżej wymienionego przepisu ustawą z 1996 r.¹², w którą ustawodawca zastąpił słowa „sąd uzna” słowami „sąd może uznać”, nie daje podstaw do stwierdzenia, że sąd nie ma już obowiązku oceny dokonanej czynności z punktu widzenia przesłanek określonych w tym przepisie. Oznacza to, że sąd przed wydaniem postanowienia o umorzeniu postępowania musi ocenić tę czynność, analizując stan faktyczny i dowody przeprowadzone w sprawie, czy czynność ta nie narusza przesłanek określonych w tym przepisie. Jeżeli sąd, opierając się na takiej analizie, dojdzie do przekonania, że czynność ta wypełnia przesłanki wskazane w tej normie, to uzna tę czynność za niedopuszczalną. Sąd da temu wyraz w postanowieniu i w konsekwencji w dalszym rozpoznaniu sprawy¹³. Jeżeli sąd nie stwierdzi takiej niedopuszczalności, to skutkiem tej czynności będzie umorzenie postępowania. Wskazana wyżej regulacja ma zastosowanie w każdym cywilnym postępowaniu sądowym, w tym również w sprawach z zakresu prawa pracy, na co wskazuje przepis art. 469 kpc. Przepis ten wprowadza jednak dodatkową przesłankę¹⁴, przez pryzmat której organ procesowy dokonuje oceny takiej czynności. Tą przesłanką jest naruszenie słusznego interesu pracownika lub ubezpieczonego. Na wstępie należy zaznaczyć, że kontrola czynności wskazana w przepisie art. 469 kpc dotyczy postępowania, w którym pracownik lub ubezpieczony jest powodem. Oznacza to, że w sprawie, w której pracownik jest pozwanym, jego czynność polegająca na uznaniu powództwa nie podlega kontroli z punktu widzenia naruszenia słusznego interesu pracownika¹⁵. Stwierdzenie to należy również odnieść do pracodawcy, który w procesie występuje w charakterze strony powodowej¹⁶.

¹² Ustawa z dnia 1 marca 1996 r. – zmiana Kodeksu postępowania cywilnego, rozporządzeń Prezydenta Rzeczypospolitej – Prawo upadłościowe i Prawo o postępowaniu układowym, Kodeksu postępowania administracyjnego, ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych oraz niektórych innych ustaw, Dz. U., Nr 43, poz. 189.

¹³ I. Kunicki, w: *Kodeks postępowania cywilnego*, t. I, *Komentarz*, A. Góra-Błaszczkowska (red.), Warszawa 2016, s. 678.

¹⁴ Postanowienie SN z 5 lipca 2002 r., I PKN 172/01OSNAPiUS 2004, nr 8, poz. 142, s. 371.

¹⁵ M. Muliński, w: *Kodeks postępowania cywilnego*, t. I, *Komentarz*, A. Góra-Błaszczkowska (red.), Warszawa 2016, s. 1284.

¹⁶ Wyrok SN z 21 grudnia 2002 r., I PKN 912/00, OSNAPiUS 2002, nr 19, poz. 4.

Przepis art. 469 kpc przewiduje, że sąd uzna za niedopuszczalne podjęcie przez powoda pracownika, ubezpieczonego w danej sprawie czynności materialno-dyspozycyjnej obejmującej zawarcie ugody, cofnięcie pozwu, zrzeczenie się roszczenia, ograniczenie roszczenia, jeżeli czynność ta będzie sprzeczna z prawem, zasadami współżycia społecznego, będzie zmierzać do obejścia przepisów prawa lub też będzie naruszać słuszny interes pracownika, ubezpieczonego. Wprowadzenie w przepisie art. 469 kpc dodatkowej przesłanki w postaci naruszenia słusznego interesu pracownika, ubezpieczonego, oznacza szersze ograniczenie swobody stron wynikającej z obowiązującej zasady dyspozycyjności. Norma ta nakłada na organ procesowy obowiązek przeciwstawienia się takiej czynności w wypadku, gdy narusza ona słuszny interes pracownika, ubezpieczonego. Pojęcie interesu wskazane w tym przepisie może mieć charakter prawny, obejmuje też swoim zakresem interes materialny, pracowniczy wiążący się z jego statusem jako pracownika, ubezpieczonego, moralny, osobisty¹⁷. Interes, o którym jest mowa w tym przepisie, ma zatem szeroki zakres znaczeniowy. W orzecznictwie¹⁸ wyrażony został pogląd, że ocena słusznego interesu pracowniczego nie oznacza, iż należy uznać każdą ugodę za naruszającą słuszny interes pracownika tylko dlatego, że uzyskana na jej podstawie korzyść pracownika jest mniejsza niż korzyść, jaką uzyskałby on w wyroku. Uгода w swojej istocie zawiera założenie, że obie strony rezygnują z części przysługujących im praw. Ocena¹⁹, czy coś jest ustępstwem, i jego zakres, musi być dokonana przy uwzględnieniu treści stosunku prawnego, który stanowił podłoże zawarcia takiej, a nie innej ugody. Dla skuteczności ugody nie jest konieczne, aby ustępstwa stron były równoważne w sensie obiektywnym, wystarczające jest subiektywne przekonanie stron o ich równoważności. Słuszny interes pracownika nie może być również utożsamiany z dążeniem do przyznania pracownikowi korzyści majątkowej „za wszelką cenę”, choćby ta korzyść nie miała usprawiedliwienia prawnego w konkretnym stanie faktycznym (uzasadnienie uchwały SN z 4 czerwca 1982 r.)²⁰. Nie ulega jednak wątpliwości, że zawarcie ugody, na mocy której pracownik otrzymałby odszkodowanie niewspółmiernie niskie do poniesionej szkody, oznacza naruszenie słusznego interesu pracownika i tym samym powinna być ona uznana za niedopuszczalną²¹. W doktrynie²² wyrażono również pogląd, że po zmianie

¹⁷ J. Gudowski, *Komentarz do art. 469 kpc stan prawny na 1.06. 2016*, w: T. Ereciński (red.), *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz*, t. III, *Postępowanie rozpoznawcze*, wyd. V, Lex.

¹⁸ Uchwała pełnego składu Izby Pracy i Ubezpieczeń Społecznych SN z 20 grudnia 1969 r., III PZP 43/69, OSNCP 1970, nr 3, poz. 40; post. SN z 20 czerwca 2000 r., I PKN 313/00, Monitor Prawniczy 2002, 5, s. 226.

¹⁹ Wyrok SN z 7 lutego 2006 r., IV CK 393/05, Lex, nr 180811; wyrok SN z 30 września 2010 r., I CSK 675/09, Lex, nr 784899.

²⁰ Uchwała SN z 4 czerwca 1982 r., III UZP 14/82, OSNCP 1983, nr 1, poz. 5; postanowienie SN z 20 czerwca 2000 r., I PKN 313/00, OSNAPiUS 2002, nr 1, poz. 17.

²¹ Wyrok SN z dnia 12 marca 1965 r., I PR 6/65, OSNCP 1966, nr 2, poz. 18 z glosami A. Woltera, OSPiKA 1966, 2, poz. 35 oraz R. Czarneckiego, NP 1967, nr 10, s. 1286.

²² J. Gudowski, *Komentarz do art. 469...*

art. 477¹ oraz uchyleniu art. 321 § 2 kpc²³ sąd badający dopuszczalność ugody w sprawach z zakresu prawa pracy nie jest już sztywno związany wynikiem porównania treści ugody z przysługującymi pracownikowi roszczeniami, wynikającymi z przytoczonych przez niego okoliczności faktycznych. Przedstawione tu wypowiedzi orzecznictwa i doktryny wskazują kierunki, w jakich powinna zmierzać dokonana przez organ procesowy ocena podjętych czynności. Wydaje się, że regulacja zawarta w przepisie art. 469 kpc w części obejmującej dodatkową przesłankę (słuszny interes pracownika) do oceny dokonanych czynności jest zbędna. Ochronę pracownika i ubezpieczonego realizują w wystarczający sposób przepisy ogólne Kodeksu postępowania cywilnego w zakresie dokonywanych czynności, o których jest mowa w przepisie art. 203 § 4 i art. 223 § 2 kpc w zw. z art. 203 § 4 kpc. Słuszny interes pracownika, o którym jest mowa w przepisie art. 469 kpc, jest oceniany z punktu widzenia czynności podlegających ocenie na podstawie przepisu art. 203 § 4 kpc. Jeżeli zatem czynność pracownika będzie sprzeczna z prawem, zasadami współżycia społecznego lub będzie zmierzać do obejścia prawa, to ta czynność będzie równocześnie naruszać słuszny interes pracownika, ubezpieczonego. A zatem nie ma uzasadnionej potrzeby utrzymywania dodatkowego kryterium, na podstawie którego organ procesowy dokonuje takiej oceny. W tym miejscu należy podkreślić, że ochrona interesu pracownika jest realizowana w sposób wystarczający poprzez podkreślenie nałożonego na sąd obowiązku dokonania oceny takiej czynności przez pryzmat przesłanek określonych w przepisie art. 203 § 4 kpc. Wskazuje na to użycie w przepisie art. 469 kpc zwrot „sąd uzna”.

Przepis art. 469 kpc rozszerza zakres kontroli czynności dokonywanych przez strony na czynności dyspozycji formalnej. Ustawodawca w przepisie tym nałożył na organ procesowy obowiązek takiej kontroli. Zgodnie z tym przepisem sąd uzna cofnięcie sprzeciwu lub środka odwoławczego za niedopuszczalne, jeżeli czynność ta jest sprzeczna z prawem, zasadami współżycia społecznego lub zmierza do obejścia prawa oraz gdy czynność ta narusza słuszny interes pracownika lub ubezpieczonego. Wydaje się, że kontrola w zakresie cofnięcia środków zaskarżenia wskazanych w tym przepisie nie może być dokonywana z punktu widzenia przesłanek określonych w przepisie art. 203 § 4 kpc. Przesłanki wskazane w tym przepisie odnoszą się do żądania zgłoszonego w pozwie i tym samym czynności podjętych w odniesieniu do samego żądania. Jeżeli dopuścimy możliwość dokonania kontroli czynności strony polegającej na cofnięciu środka zaskarżenia z punktu widzenia zasad współżycia społecznego lub też przesłanki obejścia prawa (tylko te mogą wchodzić w rachubę), oznacza to, że przy ocenie czynności polegającej na cofnięciu środka zaskarżenia musimy ponownie ocenić samo żądanie, które już stało się przedmiotem osądu. Nie wydaje się, aby taka była intencja ustawodawcy. W konsekwencji należy stwierdzić, że cofnięcie środka zaskarżenia wskazanego w tym przepisie będzie podlegać kontroli przez pryzmat dodatkowej przesłanki występującej w przepisie art. 469 kpc. Oznacza to, iż należałoby rozważyć nowelizację tego przepisu

---

²³ Ustawa z 2 lipca 2004 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U., Nr 172, poz. 1804).

poprzez wskazanie, iż kontrola cofnięcia środka zaskarżenia jest realizowana przez pryzmat przesłanki „słusznego interesu pracownika, ubezpieczonego”. Dopuszczalność takiej kontroli może budzić wątpliwość w sytuacji, gdy kontroli ma dokonać sąd, który wydał zaskarżone orzeczenie. Kontrola ta w rezultacie musiałaby przebiegać przez pryzmat oceny prawidłowości wydanego w sprawie orzeczenia, które sąd już podjął. Taki konflikt interesów nie występuje w odniesieniu do cofnięcia odwołania od decyzji organu rentowego.

Pewna wątpliwość w zakresie dopuszczalności kontroli cofnięcia środków zaskarżenia może się pojawić w odniesieniu do pojęcia środka odwoławczego, o którym jest mowa w tym przepisie. Środkami zaskarżenia zwyczajnymi, czyli środkami odwoławczymi, są apelacja i zażalenie²⁴. Cofnięcie środków odwoławczych podlega kontroli przewidzianej w przepisie art. 469 kpc²⁵. W aktualnym stanie prawnym skarga kasacyjna nie jest środkiem odwoławczym i jej cofnięcie nie podlega kontroli przewidzianej w przepisie art. 469 kpc²⁶.

Pewna rozbieżność pojawiła się w orzecznictwie²⁷ na tle odwołania przewidzianego w ustawie z 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych²⁸. W przepisie art. 75 § 3 wyżej wymienionej ustawy jest mowa o odwołaniu od decyzji Ministra Sprawiedliwości o przeniesieniu sędziego na inne miejsce służbowe. Ustawa przewiduje, że odwołanie, które jest przewidziane w tym przepisie, wnosi się do Sądu Najwyższego. Ustawa ta nie reguluje jednak postępowania przed Sądem Najwyższym. Sąd Najwyższy stanął na stanowisku, że do odwołania sędziego należy stosować przepisy Kodeksu postępowania cywilnego o postępowaniu przed Sądem Najwyższym wywołanego wniesieniem skargi kasacyjnej. Oznacza, to że cofnięcie takiego odwołania należy oceniać jak cofnięcie skargi kasacyjnej. Cofnięcie skargi kasacyjnej nie podlega kontroli przewidzianej w przepisie art. 469 kpc. Innymi słowy Sąd Najwyższy wskazał, iż odwołanie, o którym jest mowa w przepisie art. 75 wyżej wymienionej ustawy, nie jest środkiem odwoławczym. W rezultacie należy stwierdzić, że przedmiotem kontroli określonej w przepisie art. 469 kpc jest podjęcie przez stronę (pracownika, ubezpieczonego) czynności polegającej na cofnięciu środka odwoławczego, a nie każdego środka zaskarżenia.

W podsumowaniu można stwierdzić, że należałoby rozważyć korektę modelu kontroli czynności dyspozytywnych w postępowaniu w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych. Ewentualne zmiany powinny również uwzględniać rozważania, czy kontrola ta powinna być utrzymana w odniesieniu do środków zaskarżenia wskazanych w przepisie art. 469 kpc. Wątpliwość ta występuje w odniesieniu do takiej

²⁴ W. Broniewicz, A. Marciniak, I. Kunicki, *Postępowanie cywilne w zarysie*, Warszawa 2014, s. 256.

²⁵ Postanowienie SN z dnia 11 grudnia 2000 r., I PKN 808/00, OSNAPiUS 2002, nr 16, poz. 382; postanowienie SA w Szczecinie z 17 lipca 2013 r., III AUa 158/13, Lex, nr 1438161; postanowienie SA w Warszawie z 12 lipca 2013 r., VI ACa 1128/12, Lex, nr 1369399; wyrok SA w Gdańsku z 13 marca 2013 r., III AUa 740/12, Lex, nr 1294744.

²⁶ M. Muliński, s. 1286.

²⁷ Postanowienie SN z 18 marca 2015 r., IIIKRS 9/15, Lex, nr 1806458.

²⁸ Tekst jednolity Dz. U. z 2016. 2062.

sytuacji, gdy kontrolę tę musi przeprowadzić organ procesowy, który wydał zaskarżone środkiem odwoławczym orzeczenie.

Bibliografia

- Broniewicz W., *Postępowanie cywilne w zarysie*, Warszawa 2006.
- Broniewicz W., Marciniak A., Kunicki I., *Postępowanie cywilne w zarysie*, Warszawa 2014.
- Broniewicz W., Marciniak A., Kunicki I., *Postępowanie cywilne w zarysie*, Warszawa 2016.
- Doroszewski W. (red.), *Słownik języka polskiego*, t. V, Warszawa 1963.
- Ereciński T. (red.), *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz*, t. III, *Postępowanie rozpoznawcze*, wyd. V, Lex.
- Góra-Błaszczkowska (red.) A., *Kodeks postępowania cywilnego*, t. I, *Komentarz*, Warszawa 2016.
- Grzybowski S., *System prawa cywilnego*, t. I, *Część ogólna*, Wrocław–Warszawa–Kraków–Gdańsk 1974.
- Grzybowski S. (red.), *System prawa cywilnego*, t. I, wyd. 2, Wrocław–Warszawa 1985.
- Longchamps F., *Z rodowodu prawa podmiotowego*, Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Wrocławskiego 1961, VIII.
- Malczyk M., *Naruszenie słusznego interesu pracownika jako przesłanka niedopuszczalności cofnięcia pozwu*, Studia z Zakresu Prawa Pracy i Polityki Społecznej 2013.
- Opalek K., *Prawo podmiotowe*, Warszawa 1957.
- Resich Z., *System prawa procesowego cywilnego*, t. III, Z. Resich (red.), Wrocław–Warszawa–Kraków–Gdańsk–Łódź 1987.
- Siedlecki W., *Postępowanie cywilne – zarys wykładu*, Warszawa 1972.
- Trammer H., *Następcza bezprzedmiotowość procesu cywilnego*, Kraków 1950.
- Waligórski M., *Kumulacja roszczeń w procesie*, Polski Proces Cywilny 1937, 19–20.